

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 11P/105/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1221203392
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Hana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2021:1221203392.2

Uznesenie

Okresný súd Bratislava II vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: L. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa matky: N. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, W., zast. Mgr. Ľubomírom Karikom, advokátom, so sídlom M. R. Štefánika 56, Myjava, a otca: L. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, Z., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom dňa 05.05.2021, postúpeným tunajšiemu súdu dňa 21.06.2021 sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej určil, že maloletý L. W. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

2. Matka vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla, že rodičia maloletého zdieľali spoločnú domácnosť do marca 2016, kedy ukončili vzťah a matka sa spolu s maloletým presťahovala k svojej matke. Následne v roku 2017 sa matka s maloletým presťahovala z Z. do Z. B. Z.. Maloletý je od tej doby až do súčasnosti v osobnej starostlivosti matky s výnimkou obdobia od septembra 2020 do marca 2021, kedy bol na základe vzájomnej dohody rodičov maloletý v starostlivosti otcovej matky v Z., pričom matka počas tohto obdobia maloletému zabezpečuje všetky základné životné potreby. V súčasnosti matka aj s maloletým býva v meste W., kde majú obaja trvalý pobyt a matka i zamestnanie. Otec sa po odchode matky a maloletého zo spoločnej domácnosti na výchovu a starostlivosti o maloletého nepodieľa, vzájomné stretnutia sa prakticky nerealizovali a aj počas obdobia, ktoré maloletý strávil u otcovej matky, bol záujem otca o maloletého minimálny. Od odchodu zo spoločnej domácnosti v marci 2016 až doposiaľ otec matke neprispieva na výživu maloletého žiadnym spôsobom. Matka je zamestnaná ako operátorka výroby v spoločnosti G. B. M. M..L..T., W., pričom výška jej čistého mesačného príjmu je cca 700,00 eur. Otec maloletého by mal byť podľa matky zamestnaný, avšak matka nemá vedomosť kde a s akým príjmom. Neodkladné opatrenie matka navrhuje nariadiť okrem iného aj z toho dôvodu, že v súčasnej dobe má záujem riadne zapísať - prihlásiť maloletého na E. škole Š.G., W., v mieste jeho trvalého bydliska (v súčasnosti je maloletý zapísaný na základnej škole v Z.), pričom za súčasného stavu veci je k tomu potrebný súhlas druhého rodiča, čo aktuálne nie je možné zabezpečiť.

3. Matka k návrhu pripojila rodný list maloletého a potvrdenie o pobyte maloletého.

4. Uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 28P/97/2021-34 zo dňa 25.06.2021 bol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia vylúčený zo spisu vedeného pod sp. zn. 28P/97/2021 na samostatné konanie.

5. V konaní vedenom pod sp. zn. 11P/62/2021 sa otec domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil matke povinnosť odovzdať maloletého do jeho osobnej starostlivosti, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Návrh otec odôvodnil predovšetkým obavami o priaznivý vývoj maloletého z dôvodu zanedbávania starostlivosti zo strany matky. V predmetnom konaní bolo na žiadosť súdu vykonané šetrenie Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny I.É. W. I. O. ako aj pohovor s maloletým. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny I. W. I. O. zo dňa 03.05.2021 z obsahu pohovoru s maloletým vyplýva, že býval sedem mesiacov u starej matky v Z., kde sa mu páčilo, ale s otcom sa veľmi nestretával. Opakovane tvrdil, že chce bývať u matky na W., lebo tam sa mu viac páči v škole a aj preto, lebo matku dlho nevidel a chýbala mu. Maloletý tiež uviedol tiež, že partner starej matky zablokoval mobil, aby sa mu matka nedovolala a že chce bývať s matkou na W. a za starou matkou a otcom chodiť cez víkendy. V závere správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny I. W. I. O. z vykonaného šetrenia pomerov matky sa konštatuje, že maloletý nie je v súčasnosti ohrozený na živote a zdraví. Matka sa o maloletého stará v rámci možností, poskytuje mu primeranú výživu, hygienu a zdravotnú starostlivosť. Dieťa má zabezpečené i bytové podmienky. Maloletý je vo veku, kedy je ešte potrebný aspoň pravidelný kontakt s matkou, v ktorom mu počas jeho pobytu u starej matky, bolo bránené. Zo správy úradu tiež vyplýva, že vzhľadom na súčasnú rodinnú situáciu nie je nutné riešiť úpravu výkonu rodičovských práv a povinností formou neodkladného opatrenia, je však vhodné, aby si rodičia, pokiaľ nežijú v spoločnej domácnosti, upravili rodičovské práva a povinnosti voči maloletému a čím skôr mu zabezpečili plnenie povinnej školskej dochádzky. Uznesením č. k. 11P/62/2021-48 zo dňa 10.05.2021, právoplatným dňa 11.6.2021, bol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý.

6. V konaní vedenom pod sp. zn. 11P/60/2021 sa otec domáha úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Dňa 08.06.2021 sa rodičia maloletého zúčastnili informatívneho výsluchu, na ktorom súd rodičom odprezentoval možnosti odbornej pomoci. Na otázku súdu, či rodičia súhlasia s odporúčanou pomocou, otec spolu so svojím právnym zástupcom odpovedali súhlasne. Matka sa vyjadrila, že sa poradí so svojimi právnikmi a následne dá súdu odpoveď. Súd určil rodičom lehotu na vyjadrenie k bezplatnej odbornej pomoci do 15.06.2021, avšak dosiaľ sa nevyjadrili.

7. Podľa § 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „CMP“), podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú vo veci ustanovené v tomto zákone.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa používajú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 324 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

12. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie súd ostatným stranám nedoručuje, uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

14. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

15. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

16. Súd pri rozhodovaní o úprave rodičovských práv a povinností pred začatím konania alebo po jeho začatí v prvom rade prihliada na záujem maloletého dieťaťa. Podľa Civilného mimosporového poriadku ako prostriedok na ochranu záujmu maloletých slúži práve inštitút neodkladného opatrenia. Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle Civilného sporového poriadku je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a preukázal potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Zároveň súd pred samotným nariadením neodkladného opatrenia nezisťuje všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie, nakoľko sa jedná o predbežnú úpravu práv a povinností, ktorá nevyžaduje zdĺhavé dokazovanie a konanie. Preto sú pre súd podstatné listinné dôkazy predložené spolu s návrhom ako aj samotný návrh, z ktorého súd vychádza.

17. Inštitút neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú tieto práva zjavne ohrozené, a to dočasne, kým o výchove dieťaťa, ktorá je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení zákona o rodine v konaní vo veci samej. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Po preskúmaní návrhu matky a tiež na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre vydanie neodkladného opatrenia v požadovanom znení. V danom prípade nebol zo strany matky preukázaný naliehavý záujem upraviť pomery účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia, t.j. zverenie maloletého súdnym rozhodnutím do osobnej starostlivosti matky, výlučne ktorá by bola oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, a to bez vykonania náležitého dokazovania.

18. Zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov formou neodkladného opatrenia bez toho, že by boli osvedčené výnimočné dôvody a obava o život a zdravie dieťaťa, by neprimeraným spôsobom zasiahlo do práv druhého rodiča, zvýhodňovalo by jedného rodiča pred druhým a mohlo by tak prejudikovať rozhodnutie vo veci samej. Z podaného návrhu je zrejmé, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, maloletý žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou, ktorá aj reálne zabezpečuje starostlivosť o neho. Za uvedených okolností nie je opodstatnené formou neodkladného opatrenia upravovať zverenie maloletého do osobnej starostlivosti jedného rodiča, v tomto prípade matky, nakoľko z návrhu jasne vyplýva, že maloletý sa toho času v osobnej starostlivosti matky aj nachádza. V tomto smere nie je nutné duplikovať už existujúci stav nariadením neodkladného opatrenia, ktoré neslúži na takéto účely.

19. Je navyše potrebné konštatovať, že za situácie, keď tvrdenia matky a otca sú protichodné a dôkazy neúplné, nie je bez pochybností možné (pre krátku procesnú lehotu ustanovenú procesným predpisom na rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení) najlepší záujem maloletého dostatočne objektivizovať. Preto súd dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na okamžitý zásah súdu. Až v konaní vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností bude dostatočný priestor na preukázanie všetkých sporných skutočností a na vykonanie dokazovania a zistenia skutočného stavu veci, t.j. ktorý z rodičov, resp. či obaja rodičia spĺňajú predpoklady na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého, príjmové, výdavkové a majetkové pomery rodičov, ich schopnosti a možnosti ako aj odôvodnené potreby maloletého tak, aby súd rozhodol v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Rovnako to platí pre oprávnenie rodičov maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, čo navyše vyplýva priamo zo zákona (§ 31 a § 32 Zákona o rodine), v zmysle ktorého právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v zásade patrí obom rodičom. Iba vo výnimočných prípadoch rodič právo zastupovať maloleté dieťa nemá - ak bol pozbavený výkonu rodičovských práv a povinností, výkon rodičovských práv a povinností mu bol pozastavený alebo nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu - čo však nie posudzovaný prípad. Ak teda patrí právo zastupovať maloletého obom rodičom, potom zákon predpokladá, že sa rodičia dohodnú. Pri bežných veciach môže rozhodovať a konať každý z rodičov samostatne. V iných než bežných veciach (akým je aj rozhodnutie o zmene školy) je nutné pri rozhodovaní zistiť aj stanovisko druhého rodiča. Ak by tento súhlas nedal, je to dôvod na postup podľa § 35 Zákona o rodine, nie však na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým sa bez vykonania náležitého

dokazovania odníme jednému z rodičov, v tomto prípade otcovi, právo na zastupovanie maloletého a správu jeho majetku, a to en bloc.

20. Vzhľadom na to, že z dosiaľ osvedčených skutočností, vyplývajúcich z návrhu ako aj zo súdom realizovaného zisťovania (predovšetkým zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny I. W. I. O. zo dňa 03.05.2021, vyžiadanej v súvisiacom konaní 11P/62/2021) nebolo preukázané, že záujem maloletého vyžaduje neodkladnú úpravu pomerov formou jeho zverenia do osobnej starostlivosti matky, výlučne ktorá by bola zároveň oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol.

21. Popritom však neostalo bez pozornosti súdu, že medzi rodičmi nefunguje komunikácia a maloletý je (už len v dôsledku rozchodu rodičov) vystavený záťažovej situácii, čo samo o sebe musí mať negatívny vplyv na jeho psychickú pohodu a emocionálne prežívanie. Je teda v záujme maloletého a aj oboch rodičov, aby sa situácia stabilizovala a nie zbytočne dramatizovala. Vzhľadom na uvedené súd záverom považuje za potrebné zdôrazniť, že úloha oboch rodičov v živote maloletého dieťaťa je nezastupiteľná a záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič môže byť dobrým rodičom. Záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho a najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým a tento záujem v zásade vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia. Súd preto dôrazne vyzýva, aby rodičia prevzali svoju rodičovskú zodpovednosť za harmonický vývoj syna a snažili sa o upokojenie aj tak pre všetkých náročnej porozchodovej životnej situácie. V tejto súvislosti súd apeluje najmä na to, aby rodičia využili na informatívnom výsluchu ponúkanú možnosť odbornej pomoci, reagovali rozvážne a pokúsili sa situáciu riešiť predovšetkým dohodou.

22. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.